

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 28. toukokuuta 2018
(OR. en)

9121/18

COHOM 64
CFSP/PESC 462
FIN 395

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähetäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Päivämäärä:	28. toukokuuta 2018
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Ed. asiak. nro:	8889/18 COHOM 59 CFSP/PESC 430 FIN 381
Asia:	Neuvoston päätelmät Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksesta nro 22/2017: "Euroopan unionin vaalitarkkailu – annettujen suositusten toteuttamista pyritty tukemaan, mutta valvontaa parannettava"

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä neuvoston istunnossaan 28. toukokuuta 2018 hyväksymät päätelmät Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksesta nro 22/2017: "Euroopan unionin vaalitarkkailu – annettujen suositusten toteuttamista pyritty tukemaan, mutta valvontaa parannettava".

Neuvoston päätelmät**Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksesta nro 22/2017:****"Euroopan unionin vaalitarkkailu – annettujen suositusten toteuttamista pyritty tukemaan, mutta valvontaa parannettava"***(Ulkoasiainneuvosto, 28. toukokuuta 2018)*

1. Neuvosto on tyytyväinen siihen myönteiseen henkeen, jossa Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomus nro 22/2017 "Euroopan unionin vaalitarkkailu – annettujen suositusten toteuttamista pyritty tukemaan, mutta valvontaa parannettava" laadittiin, ja tilintarkastustuomioistuimen, Euroopan ulkosuhdehallinnon (EUH) ja komission yksiköiden poikkeuksellisen hyvään yhteistyöhön.
2. Neuvosto panee merkille erityiskertomuksen myönteiset päätelmät komission yksiköiden ja EUH:n toimista EU:n vaalitarkkailua koskevien suositusten täytäntöönpanon tukemiseksi. Kertomuksen mukaan EU:n vaalitarkkailua koskevien suositusten esitystapa on parantunut viime vuosina, ja näiden suositusten täytäntöönpanon tukemiseksi käytettiin sekä poliittista vuoropuhelua että vaaliapua.
3. Neuvosto kannattaa yleisesti tilintarkastustuomioistuimen EUH:lle ja komission yksiköille seurannan tehostamiseksi osoittamia suosituksia: a) loppuraporttien ja suositusten laatimisessa ja esitystavassa olisi noudatettava johdonmukaisempaa lähestymistapaa, b) paikallisia sidosryhmiä olisi kuultava suosituksista ennen raportin viimeistelyä, c) sidosryhmien kanssa käytävät neuvottelut olisi järjestettävä vähintään neljä työpäivää ennen loppuraportin julkaisua, jotta raportin ja suositusten tarkasteluun jäisi riittävästi aikaa, d) vaalitarkkailuvaltuuskunta olisi mahdollisuuksien mukaan lähetettävä sopivassa vaiheessa vaalien välillä, e) suosituksille olisi perustettava tietokanta, f) EU:n vaalitarkkailua koskevien suositusten täytäntöönpanoa olisi seurattava säännöllisesti.

4. EU on vakaasti sitoutunut EU:n sekä Etyjin ja demokraattisten instituutioiden ja ihmisoikeuksien toimiston (ODIHR) vaalitarkkailua koskevien suositusten systemaattiseen ja tehokkaaseen seurantaan, ja se on toteuttanut monenlaisia toimia niiden edistämiseksi. Neuvosto panee tyytyväisenä merkille, että EUH ja komission yksiköt ovat hyväksyneet kaikki tilintarkastustuomioistuimen suositukset ja että niiden täytäntöönpano on jo käynnissä. Ihmisoikeuksia ja demokratiaa koskeva EU:n toimintasuunnitelma (2015–2019) edellyttää jo parhaiden käytäntöjen vakiinnuttamista EU:n sekä Etyjin ja ODIHR:in vaalitarkkailua koskevien suositusten ottamiseksi huomioon EU:n ja jäsenvaltioiden poliittisissa vuoropuheluissa ja demokratiaa tukevissa toimissa. Euroopan parlamentin valtuuskuntia voitaisiin vielä kannustaa noudattamaan tarkemmin EU:n vaalitarkkailua koskevia suosituksia. Tähän liittyen suosituksille ollaan kehittämässä keskitettyä tietokantaa, vaalitarkkailuvaltuuskuntien johtajien paluuvierailun toteuttamistapaa on tarkistettu, jotta sidosryhmien kanssa voitaisiin käydä syvällisempiä keskusteluja suosituksista ja tukea EU:n edustustoja seurantasuunnitelmien laatimisessa, ja vaalitarkkailuraportteja varten valmistellaan johdonmukaisempaa esitystapaa. Myös vuodelle 2018 kaavailtujen vaalien seurantamissioiden lukumäärää on lisätty.
5. Neuvosto katsoo, että EU:n vaalitarkkailutoiminta on näkyvä osoitus EU:n sitoumuksesta tukea demokratiaa ja edistää ihmisoikeuksien kunnioittamista sekä kansalaisyhteiskunnan osallistumista eri puolilla maailmaa. Vaalitarkkailuvaltuuskuntien tehtävänä on tarkkailla ja arvioida vaaliprosessia ennen vaalipäivää, sen aikana ja sen jälkeen sekä esittää maan viranomaisille (hallitukselle, parlamentille, vaaliviranomaisille, oikeuslaitokselle tai muille asianmukaisille elimille), kansalaisyhteiskunnalle ja poliittisille puolueille konkreettisia ehdotuksia prosessin parantamiseksi tulevaisuudessa. Pidemmän aikavälin tavoitteena on parantaa vaalien toimintakehystä ja vaalien järjestämisen toimintaympäristöä, vahvistaa valtion instituutioiden riippumattomuutta ja tilivelvollisuutta sekä edistää kansalaisten osallistumista ja tukea poliittista moniarvoisuutta. Sen vuoksi EU:n vaalitarkkailuvaltuuskunnan suosituksilla on keskeinen rooli pyrittäessä parantamaan tulevia vaaleja ja ne ovat olennainen osa EU:n tukitoimia demokratian syventämiseksi.

6. Neuvosto kannustaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita kehittämään lisää konkreettisia hankkeita EU:n ja Etyjin vaalitarkkailua koskevien suositusten tueksi. Neuvosto korostaa, että EU:n edustustot voivat käyttää tähän sekä demokratiaa ja ihmisoikeuksia koskevaa eurooppalaista rahoitusvälinettä että kahdenvälisiä rahastoja suositusten luonteesta riippuen.
7. Neuvosto toteaa, että EU:n toimielimet ja jäsenvaltiot ovat yhdessä vastuussa vaalitarkkailutoiminnan johdonmukaisuudesta ja koordinoinnista muun muassa säännöllisen kollektiivisen analyysin ja raportoinnin avulla sekä sisällyttämällä seurannan kumppanimaiden kanssa käytäviin poliittisiin ja ihmisoikeusvuoropuheluihin. Neuvosto toteaa, että koska EU:n edustustot tekevät tiivistä yhteistyötä EU:n jäsenvaltioiden, komission yksiköiden ja EUH:n sekä Euroopan parlamentin kanssa, ne ovat tärkein keskustelukumppani EU:n ja paikallisten toimijoiden välillä viranomaisten kanssa käytävän poliittisen vuoropuhelun ylläpitäjinä ja demokratia- ja vaaliavun välittäjinä. Samaan aikaan päävastuu vaalitarkkailua koskevien suositusten onnistuneesta täytäntöönpanosta on paikallisilla sidosryhmillä. Viranomaisten poliittinen tahto sekä riippumattomien instituutioiden ja kansalaisyhteiskunnan riittävät valmiudet on välttämättömiä.
8. Neuvosto kannustaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita jatkamaan tiivistä yhteistyötä tavoitteena vaalitarkkailutoiminnan seurannan aiempaa suuremmat vaikutukset sekä varmistamaan täydentävyys EU:n demokratia- ja vaaliavun sekä EU:n vaalitarkkailua koskevien suositusten välillä.
